

**Приватний вищий навчальний заклад
«ІНСТИТУТ ПСИХОЛОГІЇ І ПІДПРИЄМНИЦТВА»
Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	ОНТОЛОГІЯ
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право (07 Управління та адміністрування)
Спеціальність	D3 Менеджмент (073 Менеджмент)
Освітня програма	Комунікативний менеджмент
Кафедра, що забезпечує викладання	кафедра соціально-гуманітарних дисциплін
1. Загальний опис навчальної дисципліни	
Обсяг дисципліни	90 годин / 3 кредити ЄКТС, у т.ч.: - лекції – 30 годин; - практичні, семінарські заняття – 14 годин; - самостійна робота – 46 годин
Мова викладання	українська
Методи навчання	поєднання традиційних та інноваційних методів навчання: тематичні, проблемні, оглядові лекції, в тому числі за участю фахівців-практиків; проведення практичних занять, семінарів, презентацій, дискусій; застосування методу кейс-стаді із розв'язанням реальних завдань, вирішення розрахунково-аналітичних та творчих завдань; робота в малих групах, самостійна та командна робота; проведення ділових ігор, застосування проєктного підходу, мозкового штурму, проведення фахових тренінгів; консультації викладачів, участь у науково-практичних конференціях, круглих столах тощо.
Форма підсумкового контролю	залік загальна підсумкова оцінка = поточний контроль + проміжний (модульний) контроль; максимальна кількість балів: - за всі види поточного та проміжного (модульного) контролів – 100.
2. Місце навчальної дисципліни в освітньо-професійній програмі	
Мета дисципліни	Формування у студентів поглиблених теоретичних знань у сфері онтологічної проблематики, фундаментальних поглядів та принципів науки на світ загалом, його властивості та якості. Вивчення наукової картини світу, її функцій у площині онтологічної проблематики. Обґрунтування сучасних уявлень про структурну організацію матерії, основних онтологічних принципів, сучасних уявлень про простір і час.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

	ЗК 16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	-
Програмні результати (ПРН)	ПРН 2 Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя. ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.
Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	Пререквізити: «Філософія» Пореквізити: «Менеджмент», «Комунікативний менеджмент», «Організаційна поведінка та організація праці менеджера»

3. Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми та модуля	Кількість годин		
	аудиторної роботи		самостійної роботи
	лекції	практичні, семінарські	
Змістовний модуль 1. Загальні положення онтології			
Тема 1. Поняття про онтологію	2	1	4
Тема 2. Наукова картина світу: її цілі та завдання.	2	1	4
Тема 3. Сучасні уявлення про матерію, простір та час.	4	2	4
Тема 4. Сучасні уявлення про структурну організацію матерії.	4	2	4
Тема 5. Всесвіт: походження та природа	4	1	4
<i>Модульна контрольна робота</i>		1	
Змістовний модуль 2. Комплексний характер онтології			
Тема 6. Основні онтологічні принципи.	4	1	4
Тема 7. Філософська онтологія. Закони розвитку буття (діалектика). Свідомість.	4	1	4
Тема 8. Простір і час. Теорії простору і часу.	2	1	6
Тема 9. Онтологія: проблеми існування, принципи еволюції.	2	1	6
Тема 10. Поняття інформації у сучасній картині світу.	2	1	6
<i>Модульна контрольна робота</i>		1	
Разом	30	14	46

4. Контрольні заходи та політика оцінювання

Розподіл балів за видами контролю та роботи	Вид контролю	Максимальна кількість балів
	1. Поточне оцінювання роботи, всього: - за 1 змістовим модулем - за 2 змістовим модулем	80 35 45

	2. Модульна робота, всього: - контрольна робота за 1 модулем - контрольна робота за 2 модулем		20 10 10
	Разом		100
Критерії оцінювання результатів навчання	детально представлено у робочій програмі навчальної дисципліни		
Шкала оцінювання	Сума балів	Шкала ЄКТС	Національна шкала
	90 – 100	A	Відмінно
	82 – 89	B	Добре
	74 – 81	C	
	64 – 73	D	Задовільно
	60 – 63	E	
	35 – 59	FX	Незадовільно
	0 – 34	F	
	затверджена Положенням про організацію освітнього процесу ПВНЗ «Інститут психології і підприємництва»		
Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Всі види контрольних заходів мають бути виконані у встановлені викладачем терміни. Здобувач вищої освіти допускається до підсумкового семестрового контролю, якщо він виконав не менше 60% робіт, які передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.		
Політика щодо академічної доброчесності	Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. При використанні Інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. Списування та використання мобільних телефонів та гаджетів під час проведення контрольних заходів заборонені. Детальніше у Кодексі академічної доброчесності ПВНЗ «Інститут психології і підприємництва» та Положенні про академічну доброчесність ПВНЗ «Інститут психології і підприємництва»		
Політика щодо відвідування занять	Відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі, які за поважних обставин не можуть відвідувати заняття за розкладом, повинні узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять впродовж поточного семестру. За поважних причин (хвороба, стажування тощо) або з причин непереборної сили (природні катаклізми, заходи карантинного порядку та інші форс-мажорні обставини) навчання може відбуватися з використанням технологій дистанційного навчання відповідно до Положення про організацію освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання ПВНЗ «Інститут психології і підприємництва»		
5. Рекомендовані джерела та інформаційні ресурси			
Основні джерела	Основна література 1. Гадамер Г.-Г. Істина і метод: основи філософської герменевтики / пер. з нім. І. Бичко, Т. Скаржинська. – Київ: Дух і Літера, 2020. – 472 с. 2. Гартман Н. Основи онтології: сучасний підхід / пер. з нім. О. Ткачук. – Харків: Фоліо, 2021. – 384 с. 3. Гриневич О. В. Філософія буття: теоретичний аспект. – Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2020. – 256 с. 4. Демчук В. П. Онтологія сучасності: тенденції розвитку. –		

	Запоріжжя: Класика, 2022. – 220 с. 5. Кізіма С. І. Онтологія і метафізика: сучасні підходи. – Одеса: ОНУ, 2019. – 290 с. 6. Копенгагенська школа філософії. Вступ до онтології: текст і коментарі. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2019. – 240 с. 7. Лосєв О. Ф. Категорії і діалектика буття: навчальний посібник. – Київ: Академвидав, 2021. – 276 с. 8. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Онтологія»: для здобувачів спеціальності 073 Менеджмент, галузі знань 07 Управління та адміністрування першого (бакалавр.) рівня вищої освіти освіт. програми: «HR-менеджмент», «Комунікативний менеджмент»: [Електронне видання]/ ПВНЗ «Інститут психології і підприємництва»; Уклад. Т.С. Тарасюк. — Київ: ПВНЗ «Інститут психології і підприємництва», 2024. — 26 с 9. Патнем Г. Реалізм і розум: вибрані тексти / упоряд. і пер. С. Ярошевич. – Львів: Апріорі, 2020. – 312 с. 10.Пенроуз Р. Новий розум короля: про комп'ютери, мислення та фізику законів природи / пер. з англ. О. Коваль. – Київ: Наш формат, 2021. – 368 с. 11.Сартр Ж.-П. Буття і ніщо: есе феноменологічної онтології / пер. з фр. В. Шовкун. – Київ: Основи, 2020. – 456 с. 12.Тіммерман Г. Онтологія і когнітивні науки: взаємодія парадигм / пер. з англ. І. Дрозд. – Київ: Видавництво "Академія", 2021. – 328 с. 13.Хайдеггер М. Буття і час / пер. з нім. В. Івашко. – Київ: Основи, 2022. – 568 с. 14.Ясперс К. Смысл і буття / пер. з нім. О. Гончар. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2019. – 344 с. Додаткова література 1. Кофман С. Ідея і буття: феноменологічний підхід. – Харків: Видавництво ХНУ, 2020. – 300 с. 2. Попович М. В. Метафізика і сучасна філософія. – Київ: Дух і Літера, 2021. – 290 с.
Інформаційні ресурси	1. Бібліотека Інституту психології і підприємництва. URL: https://ipp.edu.ua/biblioteka/ 2. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua/ 3.Сервер Верховної Ради України: http://www.rada.gov.ua/
6. Інформація про викладача	
Викладач	ТАРАСІЮК Лариса Сергіївна
Науковий ступінь, вчене звання	д-р філос. наук, професор
Посада	в.о. завідувача кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
Контактний телефон	+38 (067) 519-75-77

E-mail	l.tarasiuk@ipp.edu.ua	